

Laburnum (Štědřenec)

čeleď: Fabaceae

Roste v horách jižní Evropy a Malé Asie v podobě opadavého keře až nízkého stromu. Borka je zelená. Větve jsou dlouhé a postranní převislé. Palisty jsou drobné. Listy jsou střídavé, 3četné a vlastní lístky jsou celokrajné. Květenstvím je žlutý převislý hrozen, listeny i listence jsou drobné, vlastní květy mají kalich asymetricky zvonkovitý, 2pyský, krátce 5tízubý, horní pysk má 2zuby, spodní 3, pavéza je mírně delší člunku a křídel, křídla jsou obvejčitá a mají 10 tyčinek. Plodem je dlouze stopkatý zploštělý až čárkovitý mírně křídlatý lusk s černými ledvinitými semeny. Všechny části jsou až smrtelně jedovaté!

Potřebuje přímé slunce a vlhká středně úrodná ideálně zásaditá půda.

Množí se semeny, řízkami, roubováním nebo očkováním.

Laburnum alpinum (Štědřenec alpský)

synonyma: *Cytisus alpinus*

oblasti: Alpy, Apeniny, Balkánský poloostrov, Německo, Švýcarsko

Roste v Alpách, Apeninách a Balkánském poloostrově v podobě keře nebo stromu se širokou korunou. Vytváří více kmínků, dorůstá výšky (4 -) 5 - 6 (i 9)m a šířky do 5m. Větve bývají převislé, hnědé, v mládí žlutě zelené až našedlé a ochlupené. Povrch kmene i větví je hladký, šedě zelený až hnědě zelený. Listy jsou střídavé, opadavé, lesklé, tmavězelené, 3četné, na spodní straně holé, světlejší, vlastní lístky jsou dlouhé 3 - 8cm. Kvete sytě žlutými převislými motýlkovými květy v 20 - 50tkvětém hroznu dlouhém 20 - 30 (i 40)cm, jsou dlouhé 1,5 - 2cm, mají 0,8 - 1,5cm stopku a vydávají příjemné aroma. Plodem je světle hnědý až hnědě zelený podlouhlý lusk o délce (3 -)5 - 7 (i 8)cm se křídlem šířky 1 - 2mm na horním švu. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Aureum' - listy žluté
- 'Autumnale'/var. *autumnale*/var. *biferum* - dokáže remontovat, ale druhé období kvetení již není tak bohaté
- 'Lucidum' - listy lesklé
- f. *macrostachys* - lístky širší; květenství dlouhá až 45cm
- 'Newryensis' - mohutný keřovitý habitus; lístky široce kopinaté, celokrajné, dlouhé 6 - 10cm, široké 2 - 3cm; plody větší
- 'Pendulum'/var. *pendulum* - hlavní i postranní větve obloukovité, 1/2převislé; pomalý růst
- 'Pyramidale' - větve vzpřímené

Vyhovuje mu dobře propustná půda se středním obsahem živin. Je vápnostřežný.

Množí se semeny.

Laburnum alschingeri

synonyma: *Cytisus alschingeri*

Laburnum anagyroides (Štědřenec odvislý)

synonyma: *Cytisus laburnum*, *L. vulgare*

oblasti: Apeniny, Britská Kolumbie, Česká republika, Dalmácie, Francie, Irsko, J Alpy, Kalifornie, Kréta, Massachusetts, Německo, Pákistán, Patagonie, S Itálie, Švýcarsko, Utah, Washington

Roste v horách střední a jižní Evropy v podobě opadavého keře nebo stromu s rozkladitou korunou. Dorůstá výšky (2 -) 4 - 13 (i 15)m a šířky 3 - 8m. Kromě spodní strany mladých listů je celý povrch holý. Borka je tmavě šedá a rozpukaná. Větve jsou metlovité, v mládí šedozelené a přitiskle ochlupené. Listy jsou střídavé, 3četné, vlastní lístky eliptické, vejčité nebo obvejčité, zakulacené (i s hrotem), tmavězelené, dlouhé 3 - 8cm, široké 2,5cm, báze zakulacená až široce klínovitá, spodní strana je našedlá, přitiskle ochlupená a řapík má délku 2 - 6 (i 6,3)cm. Převíslé 14 - 25tičetné hrozny jsou dlouhé 10 - 20 (i 40)cm, vlastní květy mají kalich asymetrický, zvonkovitý, 2pyský, velikosti 5mm, koruna je žlutá, dlouhá 2cm, pavéza na bázi nahnědlá, stopky jsou kratší květů a listence jsou čárkovité. Plodem je plstnatý světlehnědý lusk délky 4 - 6 (i 8)cm a obsahuje 2 - 6 (i 9) černých mírně okřídlených semen. Je jedovatý. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *alschingeri*/L. *alschingeri*/Cytisus *alschingeri* - Tyrolsko, severní Itálie, Dalmácie, Kréta; výška 2 - 4m; lístky eliptické, později kožovité, na spodní straně bíle ochlupené; květenství zpravidla polovzpřímené, hrozny krátké, kalich 2pyský, spodní pysk delší, nehet pavězy vyčnívající mimo kalich
- subsp. *anagyroides* (Štědřenec odvislý pravý)
- 'Arnold Weeping'
- 'Aureum'/f. *aureum* - listy žlutě zelené, rašící žluté
- 'Bullatum'/f. *bullatum*/f. *crispum*/f. *involutum*/f. *monstrosum* - lístky lžičkovitě prohnuté s okrajem směřujícím vzhůru
- 'Carlieri'/var. *carlieri* - lístky menší, užší, obvejčité až úzce kopinaté, dlouhé 1 - 2,5cm, široké 4 - 5mm; květenství krátké, 1/2vzpřímené, zpravidla po 2 - 3ks, květy světležluté; plody obsahují pouze několik semen
- 'Erect' - menší stromovitý habitus; větve vzpřímené
- 'Chrysophyllum' - listy žluté
- 'Incisum' - lístky hluboce zastříhované
- 'Pendulum'/var. *pendulum* - větve i větvičky převislé
- 'Quercifolium'/var. *quercifolium* - lístky mají 2 - 3 páry chobotnatých laloků; korunní lístky zubaté, křídla mají na horní straně laloky
- 'Serotinum'/'Autumnale'/'Semperflorens'/f. *autumnale*/f. *semperflorens*/var. *autumnale* - remontující, druhé kvetení již není tak bohaté
- 'Sessilifolium' - listy husté, krátce řapíkaté
- 'Variegatum' - listy žlutopestré

Řez není nutný, ale pokud jej chcete provést, vhodná doba je uprostřed zimy nebo na začátku jara. Nemá speciální nároky na půdu, lepší je sušší, vápenitá a plně slunce. Dobře snáší znečištěné prostředí. Je plně mrazuvzdorný.

Množí se semeny.

Laburnum laburnum

Laburnum x watereri (Štědřenec Watererův)

oblasti: Irsko, Maine

Jedná se o křížence L. *alpinum* x L. *anagyroides*. Pochází z hor jižní Evropy. Roste v podobě

stromu nebo keře. Dorůstá výšky 5 - 13m a šířky do 3m. Větve jsou na koncích v mládí ochlupené. Listy jsou eliptické až obvejčité, tmavě zelené, mírně lesklé, na spodní straně na žilkách ochlupené. Květenstvím je hrozen délky až 40 (i 45)cm, vlastní květy jsou žluté a dlouhé 2cm. Plodem je řídce ochlupený lusk délky 6cm a obsahuje 1 - 2 semena. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Alford's Weeping' - menší strom s široce rozkladitou korunou; větve dlouhé a převíslé
- 'Parkesii'/L. vulgare 'Parkesii' - větve holé; lístky podlouhlé (i obvejčité), lesklé, tmavězelené, ochlupené, dlouhé 3 - 6cm, spodní strana světlejší, přitiskle ochlupená; květenstvím je hustý hrozen délky 30cm, je mírně ochlupený, pavéza na špičce vykrojená, báze s nahnědlými proužky, okraj kalich mírně ochlupený, stopky dlouhé téměř 2cm; lusky dlouhé i více než 6cm, záhy opadávají
- 'Vossii' - silný štíhlý habitus; výška 3,3 - 4,5 (i 7)m, šířka 2,4 - 4m; větve v mládí na vrcholcích ochlupené; listy mají zpravidla až 10cm dlouhý řapík, lístky eliptické, dlouhé 2,5 - 7cm, mírně lesklé, tmavě zelené, na spodní straně na žilkách ochlupené; hrozny dlouhé do 50 (i 60)cm, kalich holý, okraj může být mírně ochlupený, koruna velká, žlutá; lusky zpravidla s 1 (i 2)ma semeny

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K548.php>

<http://botany.cz/cs/laburnum-anagyroides/>

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=36>

<http://www.fajnestromy.cz/listnate-dreviny/stedrenec-odvisly-laburnum-anagyroides-brno-zabovresky.html>

<http://www.garten.cz/a/cz/3547-laburnum-anagyroides-stedrenec-odvisly/>

<http://www.zeny.cz/magazin/zahradka/stedrenec-odvisly--laburnum-anagyroidest-.aspx>

<https://www.rostliny.net/>